

Revista associada a la
Premsa Forana de Mallorca

Any XXVII

Nº 202

Març - Abril 1996

Espectacular
fotografia feta a
Ariany de l'estel
Hyakutake

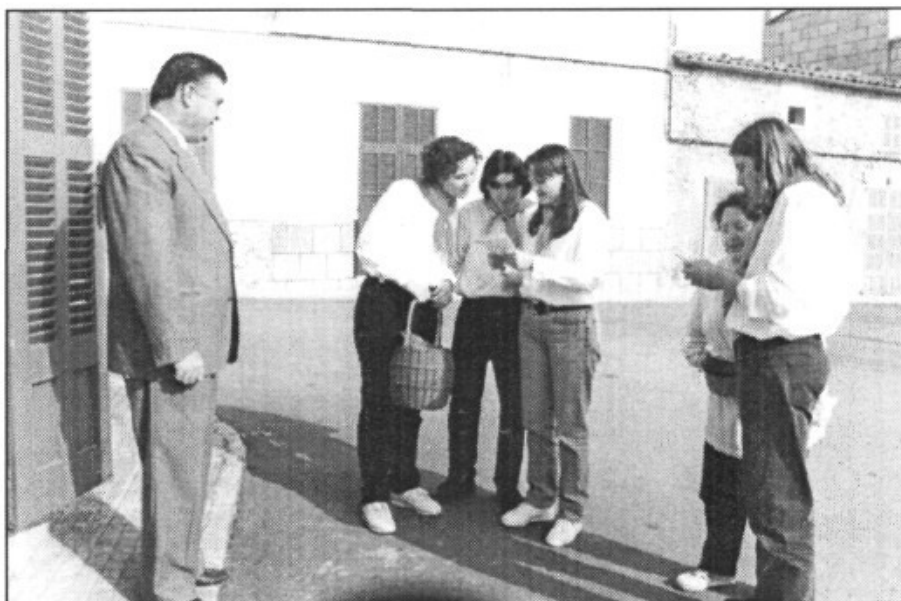
Es va morir l'ex- marquès d'Ariany

Reportage de quan els Marquesos varen venir a Ariany, era l'any 1967

El dia de les Illes Balears es va celebrar a Menorca

**Els quintos
d'enguany
continuaren la
tradició de
"cantar panades"
el dia de Pasqua**

Fotografia: Joan Ferrer

Telèfons d'interés

Ajuntament	56 11 82
Farmàcia	56 13 61
Col·legi Públic	56 13 20
Parròquia d'Ariany	56 12 02
Religioses franciscanes	56 12 13
Urgències (Insalud)	061
P.A.C. Vilafranca	56 05 50
Ambulàncies	55 40 75
Ambulàncies	20 65 65
Urgències Son Dureta ...	17 50 00
Guàrdia Civil	062
Bombers	085
Funerària Sant Joan	52 60 53
Telefon de l'esperança ..	46 11 12

Pluviometria

Març	Abril
Dia 7 ... 13 l.	Dia 2 ... 16 l.
" 10 ... 5 l.	" 17 ... 5 l.
" 11 ... 1 l.	" 26 ... 23 l.
" 13 ... 3 l.	" 27 ... 13 l.
" 15 ... 4 l.	" 28 ... 3 l.
" 16 ... 13 l.	" 29 ... 4 l.
" 26 ... 7 l.	Total ... 64 l.
" 30 ... 8 l.	
Total ... 54 l.	

Ariany

Revista Local Independent
Plaça de sa Creu, 2
07529 Ariany
Telef. i fax: 56 12 87
D.L.: PM 207-1971

Edita

Associació Cultural Ariany
Grup de Redacció
Gabriel Frontera Mestre
Jaume Taberner Ribot
Catalina Pont Julià
Tomeu Bauçà Frontera
Margalida Taberner Ribot

Dibuixos

Jaume Capó Sansó

Imprimeix

Gràfiques SIBA

Els articles, cartes i comunicats
publicats en aquesta revista expressen
únicament l'opinió dels seus autors

**Trobada de
revistes de l'APFM**

El passat 16 de març es va celebrar a la seu de la revista «Fent Carrerany» una trobada de revistes de l'Associació de la Premsa Forana. La idea era intercanviar impressions i maneres de fer feina. La utilització dels diversos sistemes informàtics, així com la manera de confeccionar una revista varen ser els punts que es tractaren, tot per tal de millorar la qualitat de les diverses publicacions presents a la trobada.

A les 10 del matí es trobaren a la Plaça des Pou de Maria, delegacions de les revistes: Ariany, Llum d'Oli (Porreres), Flor de Card (Sant Llorenç), Veu de Sòller, Cala Millor-7 (Son Servera), Udol (Llubí), Santa Margalida, Mel i Sucre (Sant Joan), Dies i Coses (Calonge), Bona Pau (Montuïri) i els de Fent Carrerany de Maria que actuaren d'amfitrions.

Quintos de 1949

Els quintos del 49, com ja fan cada any, feren un dinar de companyerisme, per començar pregaren pels 3 difunts amb una missa i ofrenes de productes del camp.

Llavonces anaren a dinar a un hotel de Magalluf, i una excursió per es Port d'Andratx. A cada senyora se la va obsequiar amb un collar de perles.

Molts d'anys. Fotografia: Joan Ferrer.

Celebració del Dia de les Illes Balears Illa de de Menorca, dies 9 i 10 de març

Jaume Taberner i Magí Ferriol. Associació de Premsa Forana de Mallorca

Els passats dies 9 i 10 de març es va celebrar a l'Illa de Menorca els actes conmemoratius del dia de les Illes Balears, aquests actes es varen compartir entre Maó i Ciutadella de Menorca, hi eren presents el President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Cristòfol Soler, la Presidenta del Consell Insular de Mallorca, el President del Consell Insular de Menorca i el Vicepresident del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, juntament amb els components del Govern Balear, el dissabte dia 9 després de dinar el President Soler va fer una roda de premsa convocant als diferents mitjans de comunicació que allà hi estàvem presents, en aquesta roda de premsa es tractaren diversos temes d'actualitat, així i tot el President Soler va dir que un dels objectius d'aquesta legislatura era la transferència de més competències del Govern Central a l'Autonòmic i del Govern de les Illes als diferents Consells Insulars, en quant a l'aniversari de l'Estatut d'Autonomia va dir que s'havia d'aconseguir una festa més popular i menys institucional, incrementant el sentiment de poble a nivell social, civil i cultural i cercar els punts en comú de les diferents Illes que conformen la Comunitat Autònoma.

El mateix dissabte hi va haver un concert a l'Església dels Socors de Ciutadella, el concert l'oferiren l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears «Ciutat de Palma» dirigida per Philippe Bender, la capella Dadívia de Ciutadella dirigida per Gabriel Barceló Martí, acompanyats al piano per Kiev Portella, interpretant música de Beethoven, Tomás L. de Victoria i de Francis Poulenc, el

Taula presidencial de l'acte institucional

concert va ser excel·lent i va tenir un final apoteòsic amb l'obra de Beethoven titulada "Fantasia per a piano, cor i orquestra".

El diumenge 10 de març hi va haver una missa solemne concelebrada a l'església de Santa Maria de Maó i presidida pel Bisbe de Menorca.

Al migdia es va celebrar l'Acte Institucional i lliurament de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears al Sr. Josep Mascaró Pasarius, aquest acte es va celebrar dins el marc del formidable Saló Gòtic de l'Ajuntament de Ciutadella de Menorca. Hi intervingueren l'Il·lm. Sr. Gabriel Allés Vázquez, Batle de l'Ajuntament de Ciutadella de

Menorca; l'Hble. Sr. Cristòfol Triay Humbert, President del Consell Insular de Menorca, el Molt Hble. Sr. Joan Huguet Rotger, President del Parlament de les Illes Balears, el Sr. Josep Mascaró Pasarius, i el Molt Hble. Sr. Cristòfol Soler i Cladera, President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, del parlament del President Soler cal remarcar les següents paraules: «*Pensam que és recomanable instituir, com ho hem fet fins ara, la festa de l'autonomia. No debades és la fita més notable de la història política de les Balears des de molts de segles ençà.*» Així mateix va remarcar el fet autonòmic i cercar els punts d'unió entre les diferents Illes. ■

La Setmana Santa a Ariany

Bartomeu Mateu, Rector

La Setmana Santa és un camí, un camí que feim seguint els dies culminants de la vida de Jesús.

Ariany s'anava preparant amb unes conferències quaresmals que el senyor rector mos donava cada divendres; amb gran assistència de feligresos.

Aquesta Setmana Santa no sols serà un record del que aleshores va passar, més bé és un seguiment de Jesús. Tampoc és unir-nos cada u als sentiments de Jesús.

En les celebracions litúrgiques d'aquests dies -sobretot a les celebracions de l'Eucaristia, de la Missa- es fa present i actual el nucli i la força del que aleshores va passar.

No només recordarem els arianyers. Ho vivirem amb els joves i nins, de manera especial el dia de Pasqua de Ressurrecció.

Les etapes d'aquest camí foren:

DIUMENGE DE RAMS

Pot semblar estrany. Però començarem un camí commemorant la passió i mort, amb cants de joia i aclamacions de victòria. Som inconscients? No.

No escamotejam avui-ho llegim en la Passió, com a gran lectura de la Missa d'avui- els sofriments tràgics de Jesús. Però podem cantar i aclamar perquè tenim una fe que va més enllà de la tragèdia de la creu. Avui ja sabem que el nostre germà i Senyor, ressucitarà. Per això cantam

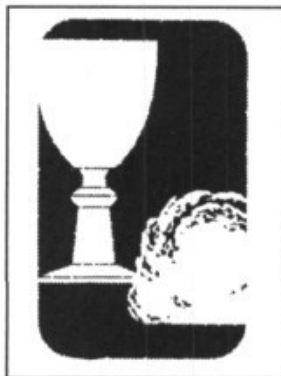

i aclamam.

DIJOURS SANT

Jesús, la vigília de la seva mort, «havent estimat els seus que eren al món els estimà fins a l'extrem» (ex

plica l'Evangeli de Joan) i aquest amor es concreta amb dos «testaments». En dos manaments:

són els que commemorarem en la Missa solemne del capvespre.

Primer Manament: «Que vos estimeu els uns als altres tal com jo vos he estimat, amb un Amor que està teixit d'humilitat i servei (com va mostrar aquella nit rentant els peus als apòstols; també a Judes).

Segon Manament: Els donà el pa com el seu cos i el vi com la seva sang. I els manà: feis això que és el meu memorial». Una realitat que es presencia realitat i comunió. Dos manaments íntimament, indisolublement units.

DIVENDRES SANT

Aquest és un dia de contemplació, de contemplació admirada, conmoguda, orant, de la darrera etapa d'aquell profeta dels pobres, dels senzills -també dels pecadors- que davant el qui autoritza la seva mort, el governador romà Pilat, té la pretenció d'afirmar: TENS RAO: JO SOM REI.

Es el nostre rei. Per això contemplam la seva passió i mort no

com a espectadors -encara que si guem espectadors conmoguts- sinó com a seguidors.

DISSABTE SANT

Sabem -creim- que la mort no és el final. Estam en l'expectació -a l'espera- de l'altre cara de la moneda, la cara que és la gran resposta del Pare. Per això en aquest dissabte de silenci, esperam aquesta resposta final de Déu Pare. Com la va esperar, aquell dissabte, Maria de Nazaret.

DISSABTE SANT: VETLLA PASQUAL, LA NIT LLUMINOSA

Durant el temps quaresmal recordant els tres darrers diumenges, vam veure com Jesús s'autopresentava com a:

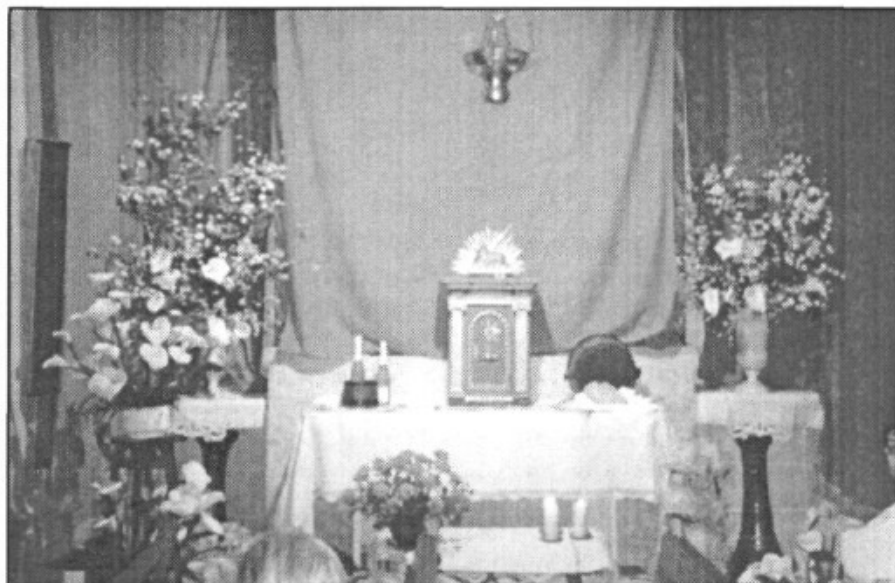
- 1.- Llum que il·lumina el nostre camí
- 2.- Aigua que fecunda el nostre cor, fins a ser font que hi brolla
- 3.- Vida, vida real, consistent,

que venç la mort, que pot ser la nostra vida per sempre.

En la celebració d'aquesta nit -la celebració cimal de l'any cristià perquè és la Pasqua, és a dir, el pas de la mort a la vida,- significam això: la Llum, el Ciri Pasqual: il·luminant la nostra nit. L'aigua del baptisme, és promesa de fecunditat (Déu no vol que siguem terra aixorca): La gran Eucaristia pasqual -anunciada amb al·leluies de ressurrecció- renova i ens atreu i ens empelta amb allò que més que res va voler Jesús, comunicar-nos la Vida.

Casa Santa 1996.
Fotografia: Bartomeu Mateu

El plaer de beure

Francesc Grimalt

MERLOT DE SANTA CATARINA

El cep Merlot és la principal varietat utilitzada a St. Èmilion (França), només amb aquesta petita informació, no cal afegir gaire més coses per averiguar que es tracta d'una varietat extraordinària, com també ho són els vins que s'obtenen en aquesta zona bordelesa.

Fa uns deu anys, les bodegues de Santa Catarina plantaren aquesta varietat a Son Aloï, finca de la seva propietat que es troba al terme de Sencelles, obtenint-ne un bon resultat, com així ho demostra el seu monovarietal de Merlot. Tot i que el cep presenta dificultats de quallat, com també es demostrava en el seu sistema originari, es pot dir que s'ha adaptat bé a la nostra illa.

La vinificació del Merlot en qüestió s'ha realitzat al terme d'Andratx, on Santa Catarina té les instal·lacions necessàries per a l'elaboració dels seus vins, dirigides per Francesc Fi-

bla (enòleg) i Josep Seguí (bodeguer). Aquest vi de Merlot ha estat durant nou mesos en bóta de roure americà i dos anys i mig en ampolla, té un color robí amb reflexos teula. En nas ens presenta un interessant ventall d'aromes del quals destacarem els afruitats (groselles, albercoc), els tocs d'espícies (pebre verd

i canyella) i els de tabac, vainilla i fumats, que delaten la bona cria. En boca és fresc, amb un contingut de glicerina que li dona sensació avellutada i una càrrega de tanins equilibrada, que dona un final en boca net i complex.

En definitiva, Santa Catarina ha sabut aprofitar els bons resultats que dona aquest cep, tant al seu lloc d'origen com en els diferents llocs on ha estat implantat.

Aquest vi recomanat per acompanyar des d'uns caragols a un conill amb ceba, passant pels clàssics embotits i formatges, i recordant que és fantàstic amb una porcella rostida.

El preu del vi és d'unes 700 pessetes.

L'adreça de les bodegues de Santa Catarina és: Cra. Andratx-Es Capdellà, km 4, i si estau interessats en visitar-les, telefonau al 10 54 13. ■

Un poc de tot

Biel Tovell

No hi ha cap dubte, de que la notícia més important en referència al nostre poble d'aquests dos darrers mesos, ha sigut la mort el passat 6 de Març a Madrid, del qui fou durant molts d'anys Marquès d'Ariany, D. Nicolau Cotoner, però aquesta notícia és tractada amplament a una altra secció per lo que tan sols ho indicaré aquí de passada.

Pels qui passam els 30 anys, és un dia imborrable aquell llunyà 19 de Novembre de 1967, que amb motiu del 250 aniversari de la concessió del títol de Marquès d'Ariany el sea avantpassat Marc Antoni Cotoner i la construcció de la nau central de l'església, D. Mateu Amorós va voler immortalitzar aquesta efemèride i va aixecar l'arc dels Marquesos d'Ariany que dona entrada a la placeta de l'església i que fou inaugurat pels mateixos marquesos així com també destaparen les rajoles a on hi estava escrit el seu nom donant-lo al carrer que el poble les hi dedicava. Ha sigut l'única vegada que he vist els marquesos i en aquell temps, ni sabia de que anava la història, però us asseguro que aquella imatge de la Marquesa tallant la cinta de l'arc, m'ha quedat gravada a la memòria.

Crec que no hi ha cap arianyer que no s'hagi sentit orgullós de la importància que hagi tengut el Marquès dins la vida de l'actual Rei d'Espanya i encara que hagi estat en la distància, sempre hem estat molt units i interessats per la seva trajectòria política i personal.

Des d'aquí vagi el nostre condol a tota la seva família.

I ja passant a les notícies del nostre poble, anem a una sèrie de fets que han passat al llarg d'aquests mesos, alguns dels quals, realment sorprenents.

TERRATRÈMOLS

Entre el 2 i el 9 del passat més d'Abril, al Pla de Mallorca es varen produir una sèrie de terratrèmols, més concretament 3, amb uns epicentres situats a Vilafranca, Montuïri i Sencelles.

Per sort, tan sols va esser un susto però que va tenir per espai d'uns dies revolucionats als habitants dels pobles de la comarca, els diaris de Mallorca que s'en feien ressò de la notícia i feien histò-

ria damunt els terratrèmols que s'han produït a l'Illa.

Segons experts, es tracta de moviments sense importància produïts per petits moviments de les falles subterrànies però no cal passar gens de pena ja que Mallorca no és un indret propici per aquests efectes de la naturalesa.

Encara que molts no se n'adonaren i els diaris no ho publicaren, va haver-hi gent a Ariany que va notar el tremolar dels vidres, en l'esglai corresponent però, gràcies a Déu, tot va quedar en això, un bon esglai i una anècdota més per contar.

INCENDI A UNA CASA ARIANYERA

I ja que anam de transtorns, anem al que s'en dugueren el meu germà Miquel i na Bel la nit del 22 al 23 d'Abril, quan devers les dues de la nit se n'adonaren de que la casa dels seus veinats es cremava.

La casa en qüestió estava llogada a uns alemanys i sense que fins ara es sàpiga perquè, pegaren foc als llits i varen desaparèixer.

Sort que no va haver-hi desgràcies personals i que el foc es pogué controlar però aquest fet duu a pensar que seria importat saber a qui es lloga o ven una casa ja que gent d'aquesta casta pot dur males conseqüències pel nostre poble.

Esperem i desitgem que aquests subjectes siguin detinguts i se'ls apliqui la corresponent justícia.

AGRESSIÓ A L'ÀRBITRE MIQUEL RIBOT

Al diari de «Balears», que per cert i des d'aquí aprofit per felicitar-lo per la nova etapa que comença a partir de l'1 de Maig, amb la publicació íntegra en la nostra llengua, aparegué la següent notícia:

«El colegiado de la tercera división balear Miguel Ribot Riera, que tuvo que ser atendido el pasado domingo (23 de Abril), por los servicios médicos de la Policlínica Miramar tras ser agredido al final del partido Santanyí - Constancia, no sufrió lesiones graves.

El propio Ribot Riera explicó a

«Balears»: «recibí el impacto de una garrafa de cinco litros llena de agua en la parte abdominal derecha cuando me retiraba a los vestuarios y tuve que pasar reconocimiento médico en la Policlínica Miramar».

El colegiado balear dijo sentirse triste por los lamentables incidentes sucedidos el pasado domingo en el estadio del Santanyí y comentó que «me encuentro prácticamente recuperado aunque a punto estuve de ser alcanzado también por una lata de refrescos».

Las protestas empezaron tras señalar Ribot Riera un penalti a favor del Constancia a mediados de la segunda mitad del encuentro. La afición local cargó desde entonces contra el árbitro y los nervios se crisparon hasta el momento lamentable de la agresión».

Jo no sé si ho va fer tan malament en Miquel però sí que és més agradable veure el seu nom publicat quan ha fet un dels seus nombrosos bons arbitratges.

Així i tot, ja sabeu que en futbol tot és «según el cristal con que se mire», o sia, que ho deixarem així i que en tornar hi hagi més sort. Ànim Miquel.

EL HYAKUTAKE

Aquest nom tan difícil de pronunciar és el que identifica a un estel que es va deixar veure pel cel de Mallorca del passat 23 de Març fins a dia 3 d'Abril. De 7 Km de diàmetre, va a una velocitat de 43 km/sg. i ha estat a 15 milions de km de la terra.

Idò bé aquest estel, és el que podeu veure a la fotografia que reproduïm i que va esser presa des d'Ariany per en José Galvache, per es qui no sapigüeu qui és ell és el marit de na Paquita Mestre Moragues. Realment sorprenent i espectacular i ho és més encara si pensam que desde 1522 no estava documentat que hagués estat vist pels astrònoms.

NOTÍCIES DE LA MANCOMUNITAT D'ES PLA.

I passem ja a les notícies més importants que aquests mesos ha generat la Mancomunitat des Pla, que com sempre,

Fotografia de
l'estel
Hyakutake, feta
per en José
Galvache, des
d'Ariany.

són mereixedores de la nostra atenció.

Començarem pel pla que s'ha posat en marxa per a la restauració d'edificis del patrimoni històric a cada poble. Aquest pla, està subvencionat pel CIM, que aportarà la mà d'obra i instruments a través del FODESMA i pels ajuntaments corresponents que aportaran el material necessari per poder dur a terme les obres.

A Ariany, els monuments a restaurar són el «Pou Bo» que l'any passat el deixaren a mitges i el «Pou Jurà» que la veritat sia dita, ja necessita mà de mestre davant la degradació a la que ha arribat.

Pareix esser que les obres estan a punt de començar o al manco això ho dona a entendre el caramull de picadís que hi ha al Pou Bo.

MÉS DAMUNT EL PLA DEL PLA

Desde que es va començar a parlar del pla territorial del Pla, varem dir que hi hauria més d'un estira i aflixa al respecte i així és ja que les proposicions inicials no han sigut acceptades, especialment pel que respecta als 50.000 metres per poder construir encara que sia una caseta.

La Mancomunitat, ha imposat al Govern, que no supengui cautelament les llicències, amb motiu de l'aprovació inicial del pla territorial, fins que els ajuntaments afectats no donin el vist i plau al projecte.

El Govern, té intenció d'aprovar el pla el proper més de Maig i suspendre totes les llicències d'obra per un termini màxim d'un any.

De les darreres reunions entre els batles de la Mancomunitat i el Conseller

d'Obres Públiques, Bartomeu Reus, s'ha aconseguit que el pla no s'aprovi sense la seva conformitat.

A hores d'ara, les negociacions encara no estan tancades però sembla que s'encaminen a que el punt confictiu, 50.000 metres per construir una vivienda, es quedin reduïts a 15.000 que són els que actualment estan vigents a molts de pobles.

Però de moment tot està molt enlaire i segurament serà tema de molts de mesos, lo que sí és cert i segur és que els batles estan lluitant perquè no siguem explotats des d'uns despatxos que moltes vegades estan molt allunyats de la realitat i segueixc diguent allò de: Pla sí, però a qualsevol preu, no.

AJUDES DEMANADES A LA UNIÓ EUROPEA

La Mancomunitat ha sol·licitat a la Unió Europea a través del programa 5B d'ajudes a la ruralia, projectes per un import de 300 milions de pessetes que comparats amb els 1.000 de l'any passat, suposen una disminució del 60%.

D'aquests 300 milions, s'espera rebre-ne 60.

Segons Josep Ramon Sicre, gerent de la Mancomunitat, els projectes presentats enguany representen una disminució del 40% respecte de l'any passat, degut a les poques ajudes rebudes la passada temporada, que tan sols es concediren entre un 9 i un 20% de les subvencions sol·licitades quan s'esperava rebre al manco el 30%.

I quan veus això et tornes de cada vegada més recelós. Ja deia fa temps que tot és molt guapo damunt papers però a

l'hora de la veritat hi ha molta cosa que es perd per les bardisses.

I a rel d'això, podríem comentar unes manifestacions fetes pel PSM al respecte senyalant poca transparència per part del Govern Balear a l'hora de repartir les ajudes.

Antoni Alorda, diputat del PSM, va denunciar dies passats la poca claretat de gestió del programa Foner II (5B) per part del Govern Balear. Pel PSM, desde gener 95 quan la Unió Europea va aprovar el programa 5B fins ara, la gestió no ha sigut transparent. Dels 6.000 milions del programa Foner II per Balears que s'havien de dur a terme en l'espai de 2 anys, tan sols s'han distribuït per convocatòria pública 160.

El destí dels diners, segons el PSM, poden esser partides que no tenen res a veure amb els projectes de desenvolupament de la ruralia sinó que es poden destinar a campanyes contra incendis, promoció del comerç, etc, que de cap manera s'haurien de dur a terme mitjançant aquests diners, però d'aquesta manera el Govern s'estalvia diners propis.

I és que tot està fet amb els peus. Com pot haver-hi un comitè de seguiment de les ajudes sense representació dels ajuntaments interessats?

Però queda molt bé veure escrit que es demanen i reben ajudes, quantitats mil milionaries que després dius, a on són? Els qui encara no ho creuen, hauran de començar a creure que les butxaques de molts de polítics són molt amples i no tenen fons...

TROFEU PASQUA ARIANY DE CICLISME

I no vull acabar sense donar l'enhorabona per l'organització un any més del «Trofeu de Pasqua Ariany». La bona organització i el prestigi que ha consolidat aquesta carrera, fa que el dia de Pasqua de cada any, Ariany sia cita obligada per tots aquells que estimen aquest esport.

Enhorabona, endavant, i que consti que no és per fer «sa pilota».■

Mort de l'ex-Marquès d'Ariany, don Nicolau Cotoner.

Biel Tovell

El passat 6 de març, morí a Madrid, l'Excm. Sr. Nicolás Cotoner Cotoner, el que fou durant molts d'anys Marquès d'Ariany fins que va cedir el títol al major dels seus fills Iñigo Cotoner Martos.

L'Ajuntament d'Ariany, va reaccionar immediatament i encarregà una corona per enviar al domicili del Marquès a Madrid al temps que enviava un telegrama de condol a la seva vidua i fills.

Així mateix, el 23 de Març es va fer dir una missa-funeral a la nostra Parròquia a la qual, va assistir-hi Nicolás Cotoner, un dels fills del Marquès que resideix a Mallorca, així com altres familiars relacionats amb el Marquès.

D. Nicolás Cotoner i Cotoner, Marquès de Mondéjar, «Grande de España», Cap de la casa de la seva Majestat el Rei (a títol honorífic i amb caràcter vitalici) i descendent dels grans mestres de l'Ordre de Malta, va néixer a Mallorca el 14 d'Agost de 1905, essent els seus pares, D. José Fernando Cotoner i Verí, Marqués d'Ariany i Dª Carmen Alvarez de las Asturias Bohórquez, marquesa de Mondéjar.

Durant la Guerra Civil espanyola, va lluitar com a tinent de complement a Mallorca, Madrid, Aragó, i Catalunya, guanyant la medalla militar individual i aconseguint un ascens per mèrits de guerra.

Una vegada acabada la guerra, va estudiar a la acadèmia de Cavalleria de Valladolid a on va obtenir el número u de la seva promoció. Posteriorment, fou professor a l'escola d'aplicació i tir de l'arma de cavalleria. Actualment, era general de brigada honorífic de cavalleria.

La seva relació amb el Rei, comença l'any 1955 quan D. Joan Carles I, tenia 17 anys i era encara príncep. Aleshores, es feu càrrec de la seva

preparació per ingressar a l'acadèmia militar de Saragossa. L'any 1969, fou nomenat «Cap de la casa de S.A.R. el Príncep d'Espanya», i el 2 de Desembre de 1975 se li va renovar el càrrec com a «Jefe de la Casa de su Majestad el Rei D. Juan Carlos I», càrrec que va tenir fins a l'any 1990 en que fou substituït per Sabino Fernández Campo per lògics motius d'edat però que conservà a títol honorífic fins al dia de la seva mort, essent definit per D.

Joan Carles com a «padre adoptivo y fiel consejero».

Entre les moltes condecoracions que tenia, cal destacar el collar de «La Orden del Toisón de Oro», «La Gran Cruz de San Hermenegildo», «Gran Cruz del Orden al Mérito Naval», «Conde de la Romera», «Gran Cruz de la Orden del Mérito Aeronáutico», «Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les I.B.», «Medalla d'Or de la CAEB», «Creu de Sant Jordi de la Generalitat» i finalment el 5 de Febrer de 1990, els reis d'Espanya l'hi imposaren la «Gran Cruz de Carlos III».

Estava casat amb Dª María de la Trinidad Martos Zabálburu i tengueren 5 fills, Marta, Iñigo, José Luis, Nicolás i María de la Trinidad. El major dels infants varons és i ostenta actualment el títol de Marquès d'Ariany.

La relació amb el nostre poble podem dir que fou més testimonial que real ja que va venir poques vegades a Ariany però cal recordar el telegrama de felicitació que se li envià el

El Marquès i la seva esposa dins l'església d'Ariany, era l'any 1967

2 d'agost de 1969 amb motiu del nomenament de «Jefe de la Casa de S.A.R. el Príncep» i que deia de la següent manera:

«Ariany, 2 de Agosto de 1969

Excmo. Sr. D. Nicolás Cotoner, Marqués de Mondéjar y de Ariany

Muy recordado y estimado Sr. Marqués:

En nombre de esta localidad y de la parroquia, le expresamos afectuosa felicitación y adhesión por su eficaz y admirada colaboración que ha prestado a la Patria por medio de su Alteza Real el Príncipe D. Juan Carlos de Borbón.

Suplicamos a V.E. exprese a su Alteza Real nuestra efusiva felicitación con motivo de la confianza que España ha puesto en él al nombrarle Príncipe de España y haberle designado sucesor a título de Rey en la Jefatura del Estado al mismo tiempo que le comunicamos nuestro más cordial afecto y adhesión.

Muy atentamente les saludamos y a la vez le reiteramos nuestro más sincero afecto.

Sus afmos. s.s.

Melchor Juliá

Alcalde de Ariany

Mateo Amorós

Párroco»

Aquest telegrama, va tenir contestació de la següent manera:

«Muy agradecido cordial felicitación, Saludale atentamente Juan Carlos»

De la mateixa manera, al proclamar-se Rei quan morí Franco, hi ha constància d'una felicitació que se li envià per part de la Parròquia de la següent manera:

«Excmo. Sr. Nicolás Cotoner, Marqués de Mondéjar y de Ariany.

Muy recordado y estimado señor Marqués:

Es un honor poderle manifestar en nombre de la Parroquia y mio, sincera y efusiva felicitación por su magnífica ayuda al Príncipe de España.

Gracias a las reconocidas virtudes de su Majestad y al competente magisterio de sus maestros, hoy todos nos gloriamos de tenerle como Rey, con el cual nos solidarizamos y nos comprometemos a secundar sus nobles afanes. Suplico a V.E. transmita nuestro cariño y enhorabuena a S.S.M.M. por su proclamación como Rey de España.

El próximo domingo en todas las misas cantaremos una salve a la Virgen bajo la advocación de Atocha para que interceda para el feliz desarrollo de su reinado.

Reciba junto con su distinguida esposa nuestro afecto y nuestra sincera adhesión.

Mateo Amorós, Pbro.»

No està documentat si aquesta felicitació va tenir contestació.

Un altre testimoni de contacte amb el nostre poble, fou la vinguda a Ariany el 19 de Novembre de 1967, per commemorar el 250 aniversari de la

Placa del carrer dels Marquesos d'Ariany, aquesta placa fou inaugurada per els Marquesos l'any 1967.

concessió del títol, recordem que fou l'any 1717 i de la construcció de la nau central de l'església. Aquest dia, fou festa major al poble, i cal recordar que després de missa concelebrada, es va inaugurar «s'arc dels Marquesos d'Ariany», tot enmig de banda de música i posterior dinar a Ca ses Monges, amb un convidat per família arianyera, tot promogut per aquell esperit inquiet i que tant estimà el nostre poble D. Mateu Amorós.

Posteriorment, també s'han tengut altres contactes a nivell institucional com fou la tramitació d'una audiència reial al Palau de Marivent l'any 1983, un any després d'haver aconseguit Ariany la Independència de Petra.

I encara que la història del marquesat és prou coneguda pels arianyers, gràcies sobretot als sermons que cada any per la festa ens recorden els predicadors, no està de més fer una mica de recordança.

La història del marquesat d'Ariany, comença un 3 d'Agost de l'any 1717 al Palau del Pardo de Madrid, quan el Rei Felip V segons Decret Reial va concedir el Títol de Marquès d'Ariany a D. Marcos Antonio Cotoner i «a sus herederos y sucesores».

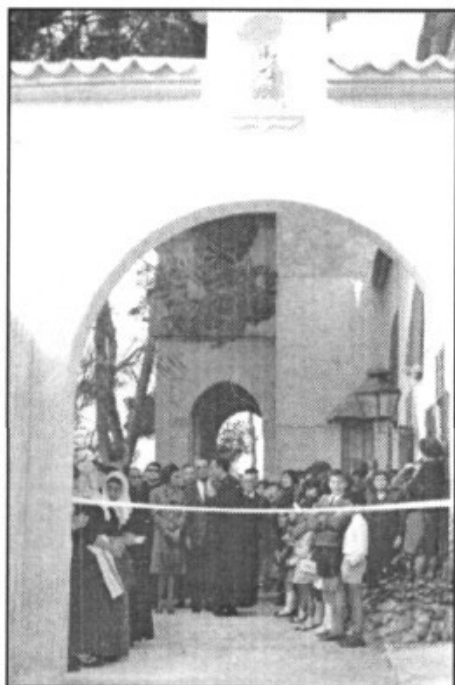
El marquès va fer construir, l'any 1737, una església damunt l'Oratori primitiu que hi havia i que per cert, segons documentació es va esbucar 40 anys més tard per manca de fonaments.

Una data significativa, també va ésser el 18 de Maig de 1744 que arribà a Ariany la primera imatge de Nostra Senyora d'Atocha, rèplica de la Madrid, encarregada pel Marquès i com a conseqüència de la seva devoció cap a aquesta imatge de la Mare de Déu. Aquesta imatge va substituir la de la Mare de Déu de les Neus, fins aleshores patrona d'Ariany.

I així poc a poc, arribam fins avui. Els marquesos únicament conserven el títol ja que a Ariany no tenen cap pertinença però sí que ens queda el testimoni d'un passat amb les cases de s'Auberg, antigues cavalleries del marquesat i es camí de Sa Marquesa que unia les cases d'Ariany amb les de Son Sureda de Manacor, així com la imatge sempre present de Nostra Senyora d'Atocha que enlairada al frontal de la nostra església ens guarda, i és venerada per tots els arianyers.

Descansi en pau l'Excm. Sr. Nicolau Cotoner i Cotoner i que Déu el tengui en la seva Glòria. ■

Visita dels Marquesos, era l'any 1967

A n'aquesta fotografia podem veure una perspectiva de l'arc dels Marquesos que dona entrada a la Placeta de l'església, aquest arc a una part té una imatge de la Mare de Déu d'Atocha i a s'altre té el cotoner, símbol dels Marquesos d'Ariany, el cotoner també està present a l'escut del nostre poble, fent referència al Marquesat d'Ariany.

Moment en que la Marquesa talla la cinta per inaugurar l'Arc, s'hi pot veure perfectament el seu marit don Nicolau Cotoner Cotoner, Marques d'Ariany i don Mateu Amorós.

Els Marquesos parlant amb don Mateu Amorós a la Placeta de l'església, com es pot veure a n'aquesta fotografia hi ha els pins, estampa que avui ja no podem contemplar.

Els Marquesos contemplen l'Arc que duu el seu nom.

Visita dels Marquesos, era l'any 1967

Tota la comitiva, encapçalada per es Marquesos, en Melsion, que aleshores era el batle i don Mateu, es dirigeixen cap a la Plaça de sa Creu per descobrir la placa del carrer dels Marquesos d'Ariany.

A n'aquesta fotografia podem veure el moment en que el Marquès descobreix la placa del carrer dedicat a ells.

Aquí podem veure com un jove llegeix un discurs als Marquesos, lo curiós del cas és que aquest jove és l'actual batle d'Ariany, en Toni Pascual.

Societat

- Dia 30 de març ens va deixar l'amo en Joan Julià Pascual (de Son Ribotet), era fadri i tenia 67 anys.

- Dia 1 de d'abril ens va deixar l'amo en Mateu Ribot Darder (Monjo), rea fadri i tenia 81 anys.

Descansin en pau.

Nota: les persones interessades en que es publiqui alguna fotografia l'han de fer arribar a la redacció de la revista, nosaltres no ens feim responsables dels possibles descuits o omissions.

Ariany temps enrera

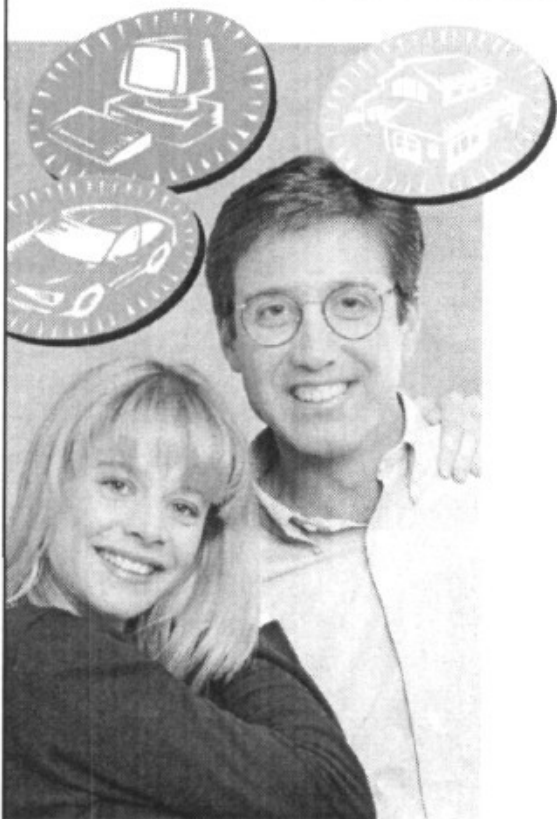

D'esquerra a dreta són:

- 1.- Blai Ribot (Massanet)
- 2.- Sebastià Rubí (Rubí)
- 3.- Guillem Frontera (de sa Figuereta)
- 4.- Tomeu Rigo (d'es Moli)

Crèdit Obert

La Hipoteca amb solucions de futur

 "la Caixa"
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

CB

GESTORIA CÀNEVES BUFÍ

Carrer Unió, 12
Telèf.: 56 13 73
07529 Ariany

Plaça Constitució, 12
Telèf. i Fax: 84 50 08
07500 Manacor

Assessoria fiscal - comptable
Assessoria laboral
Assegurances en general

**VOS ANUNCIAM QUE ESTEIM A LA VOSTRA
DISPOSICIÓ PER REALITZAR LES DECLARACIONS
DE LA RENDA**

Vida de Sant Gaietà, segon patró d'Ariany

Miquel Mestre Rosselló

PART PRIMERA

Des del naixement de Sant Gaietà fins a la fundació de l'Ordre del Clèrics regulars.

CAPÍTOL I

Naixement de Sant Gaietà. La seva Caritat envers dels pobres. El seu zel per la defensa de la religió. Reb l'Esperit Sant. El seu amor als malalts. Els seus estudis.

A Vicenza, antiga ciutat del Nord d'Itàlia, va néixer el gloriós Sant Gaietà, primer Sant d'aquest nom, devers l'any 1480. Foren els seus pares el comte Gaspar de Tiene i la comtesa Maria Porto, il·lustres tots dos per la noblesa dels seus llinatges i més encara per l'esplendor de les seves virtuts cristianes. Un prodigi prou singular prevengué el naixement del Sant. La comtesa Porto, presa dels dolors del part, no pogué donar-lo a llum fins que abandonat la seva rica cambra se n'anà a un dels llocs més despreciables de casa seva que segons alguns autors era el mateix estable. Va néixer Sant Gaietà a un lloc humil, com el Bon Jesús. La seva mare, molt devota de la Santíssima Verge, basta i prou en dugué el seu nom, li va oferir aquell infantó, i Maria l'adoptà per fill, i li alcançà de Déu, que endemés de l'àngel de la guarda senyalat per la Providència, hi hagués un xerafi per tenir conte especial d'ell. Maria Porto no s'en considerava mare d'aquell ninet i com si no fos més que una encarregada de criarlo, el solia anomenar Gaietà de Maria Santíssima.

No es pot dir lo bé que s'encuidà aquella mare de despertar dins el cor de Sant Gaietà els sentiments de la pietat cristiana i molt prest se veren els resultats dels seus treballs amorosos. Les primeres paraules que pro-

nuncià el Sant foren els noms de Jesús i de Maria, noms santíssims que repetia sovint després en els seus sermons i escrivia a les seves cartes. Dòcil i manso sobre tota ponderació, semblava un angelet en carn humana. Desde la seva infantesa se mostrà sempre tot inflammat de l'amor de Déu i de la caritat en vers del pobres. Només tenia tres anys i a dins una cambra de casa seva ja hi va compondre una capelleta. Allà hi tenia un altaret ple de flors i de llums i davant les imatges d'aquells Sants el seu cor hi vessava fervoroses pregàries. De tant en tant, convidava tots el de la casa a fer-hi oració i tenien gran complacència de veure com aquell ninet tan petit els estimulava a tots a la pietat. Era cosa molt conmovedora, veure aquell infantó que sortia a la porta del seu oratori per demanar llimosna, que ell mateix depositava després dins la ma dels pobres. No content amb això demanava qualche coseta també als seus criats i als de fora casa i sols persocórrer-los s'afluixava moltes vegades del berenar que li donava la seva mare. Nostre Senyor agraïa aquella caritat i per estalviar-li les dolces renyades de qui el volia més moderat en la seva mortificació, canviava prodigiosament amb flors tot lo que tenia guardat dins una cistella per els pobres de Jesucrist.

Estant ja ben ensenyat desde petitó en les veritats de la nostra santa Fe, passava gust d'exercitar-se en senzilles controvèrsies i defensava amb ardor len ensenyances catòliques. Déu nostre Senyor, desde la seva infància, el preparava pels combats contra l'heregia luterana. La seva mare, que per aquell temps havia perdut ja el seu espòs, vegent-lo tant despert, es cuidà de posar-lo a les escoles quan encara no tenia més de cinc anys. Correspongué tan bé a la sol·licitud maternal

que aviat fou l'admiració dels seus mestres i condeixebles. Les ocupacions de l'escola no el distregueren gens de la pietat. El temps que li sobrava de l'estudi, l'empleava en oir cada dia la santa Missa, en cantar les divines alabances i a resar el Rosari a la Verge Santíssima. Sa confessava sovint i frissava de que arribàs el dia de poder fer la primera comunió per alimentar-se del pa dels àngels.

Encara nin, volgué el Senyor confirmar-lo en la virtut i donar-li força per vèncer les seves passions. L'Esperit Sant li va aparèixer en forma de blanca colometa, un dia que estava dins el jardí. Donà tres voltes damunt el seu cap i li digué: La pau sia en tu per sempre, o Gaietà! Ves alerta a no perdre-la. I ja mai la va perdre.

Com va haver acabats els estudis de literatura d'on en sortí ben aprofitat, es va aplicar a la filosofia. Aquests estudis en lloc d'allunyar-lo de la pietat, com succeeix molt sovint en els caps lleugers o als qui beuen la ciència a fonts impures, serviren per confirmar-lo més i més en la virtut. Visitava els malalts de l'Hospital i feia molta de llimosna a n'els pobres, a qui hauria repartit tota la seva herència, si se l'hi haguessin comportat. Aquesta virtut a una edat tan tendre, va fer admirar tota la ciutat i així que l'anomenaven Sant.

A Pàdua, endemés de l'estudi del dret civil i eclesiàstic, va emprendre la teologia que li ajudà molt a donar-se de més bon cor a la virtut. La veritat teològica era pel seu esperit aliment de vida eterna i el mostrava per combatre les batalles del Senyor. Dia 17 de juliol de 1504, li donaren a Pàdua la borla de doctor i a Vicenza l'admeteren tot d'una al Col·legi d'avocats, qui l'elegiren pel seu Patró tan pronte com Clement X l'hagué inscrit a n'el catàleg dels Sants.

CAPÍTOL II

Sant Gaietà se retira del món. S'en va a Roma. Prelat Pontifici. S'ordena de sacerdot. Funda i re-forma els Oratoris.

Fastidiat Sant gaietà de les honres que el món l'afalagava, se resol a deixar-lo per a sempre mudant fins i tot de vestuari. Pren la sotana clerical i se retira a Rampazzo, petit llogaret de la seva família. Allà lluny de les pompes i vanitats del món, gosava tranquil·lament de les delícies de la vida contemplativa i al mateix temps predicava a la gent d'aquell llogaret qui, per estar molt allunyada de la seva Parròquia, sentia molta falta d'instrucció religiosa. Desitjant que aquells cors senzills s'acostassin espesses vegades a rebre a Jesús Sagramentat, i hi feu aixecar a costes i despeses seves, una església dedicada a Santa Maria Magdalena i li senyalà també rendes suficients perquè no hi faltàs el culte.

Ja hi estava satisfet quan recollia els fruits abundosos dels seus treballs saludables! Se creu que aquella soledat de Rampazzo formà el projecte de renovar dins l'Església de Jesucrist la dolça unió de la vida activa amb la contemplativa, restaurant la manera de viure dels Apòstols. Però Déu Nostre Senyor qui guiava tots els seus passos, li feu abandonar aquell estatge que li era tan deliciós i l'encaminà cap a Roma amb gran sorpresa i desconsol d'aquella pobre gent qui perdia amb això el seu pare i el seu benefactor.

A n'aquella Ciutat Santa, no va perdre un punt de les seves pràctiques devotes, al contrari, hi trobà ocasió per augmentar-les i per fer-ne altres de noves. Sense que l'entretenguessin les bel·leses artístiques de la Ciutat Eterna, se dedicava amb tot i per tot a socórrer els pobres, especialment vergonyants, a servir els malalts de l'hospital i a visitar els monuments de la

pietat cristiana. Passava nits senceres dins les catacumbes dels màrtirs, fent-se màrtir de caritat i tractava amb les persones més distingides per la seva pietat i ciència, a fi de conèixer i copiar les seves virtuts. Ben aviat s'escampà per dins Roma la bona olor de la santedat de Sant Gaietà i se donà a conèixer el seu gran sebre.

Així que arribà la fama de la seva bondat a n'el Papa Juli II, el feu prelat domèstic per tenir-lo a n'el seu costat, i després Pronotari Apostòlic, dignitat que obria el camí per arribar a Cardenal. Va haver de consentir el Sant en acceptar aquesta honra per no disgustar el Papa que feia tant de cas d'ell. La grandesa i esplendor de la Cort Pontificia no el distregueren gens ni mica de la pietat. Era, com abans, humil i afable, i estava entregat del tot a n'el servici del Papa i de l'Església. Va sebre intervenir tan acertadament, en temps de la famosa lliga de Cambray, entre Juli II i els Senyors de la República de Venècia que feu cloure la pau entre les dues potestats, encara que la seva humilitat li fes veure que se devia a altres el bon resultat d'aquelles negociacions. Amb motiu de la mort de Juli II tengué ocasió de renunciar la prelatura que retenia per pura atenció. Va sebre presentar tan bé la seva causa a n'el successor Lleó X, que li fou acceptada la renúncia.

A l'edat de trenta anys va determinar de fer-se sacerdot després de tres anys de lluita entre la seva humilitat i la seva caritat. Se preparà en tres mesos de recolliment i set dies de dijuni rigorós per la seva Missa nova, que celebrà el dia de Nadal a la Basílica de Santa Maria la Major, i a l'altar a on es venera la menjadora del Minyonet Jesús.

No és cosa fàcil d'explicar les llàgrimes que tregueren els seus ulls en aquella ocasió i els sospirs amorosos que s'escapaven cap a Déu del seu cor

tot inflammat. A n'aquell mateix altar i també la nit santa de Nadal de l'any 1517 havia merescut rebre de mans de Maria Santíssima el Minyonet Jesús. Sant Josep i Sant Jeroni, qui hi té allà les seves rellíquies, l'animaven a prendre aquell tresor preciosíssim.

El gran ministeri de l'Encarnació va esser sempre la delícia del seu cor. Cada any componia a casa seva un Betlem i s'omplia de goig quan sentia les tocadetes dels fabiolets. Moltes famílies cristianes, seguint l'exemple de Sant Gaietà, prengueren aquella santa costum.

Mentres el Papa Lleó X convidava els Prínceps cristians, per aixecar una Santa Creuada contra els turcs qui tractaven de fer-se seves les províncies catòliques, sant Gaietà, qui vetlava també per la defensa de la santa fe amenaçada per la heregia luterana, reunia a l'Església de Sant Silvestre i Santa Dorotea els personatges més distingits pel seu sebre i per la seva pietat, els quals amb funcions religioses, conferències i altres pràctiques de virtut cristiana feien la guerra a l'error i combatien les batalles del Senyor. Així començà a Roma el célebre Oratori de la divina Amor,

anomenat «antídoto de la heregia luterana». S'hi inscrivieren tot d'una més de cinquanta confreres. Dins poc temps se va estendre aquest Oratori, gràcies a n'els treballs del Sant, per moltes ciutats d'Itàlia, i d'ell en sortiren per honra de l'església insignes Prelats i Cardenals i fins i tot un Papa (Paulo IV) i també els primers pares qui començaren la Congregació dels Clèrics Regulars.

La greu malaltia de sa mare obligà a sant Gaietà a visitar la seva pàtria. Quan passà per Loreto, celebrà missa a la santa Casa. A Vicenza volgué posar a l'hospital entre els pobres malalts. Va servir a sa mare amb un esment de lo més afectuós, fins que morí en els seus braços. Se va sebre per revelació que les seves pregàries havien alçat que Maria Santíssima, Sant Miquel i Santa Mònica s'en pujassen aquella ànima a n'el Cel. Allà mateix, ajudà a la venerable Mare Laura Tiene a introduir a n'el seu convent la regla extreta del seu Fundador.

Demanà també per ser admès a l'Oratori de Sant Jeroni amb edificació general de tothom, ja que la major part dels confreres eren pobres menestrals. Amb el seu zel i més encara amb els eu exemple, animà als congregants a que practicassin més obres de pietat i freqüentassin més els sants Sagraments, cosa molt descuidada en aquell temps. Posà a aquell Oratori de Sant Jeroni el nom d'Oratori de la divina Amor i afilià el de Roma. Ajudat per els confreres i contribuint-hi ell més que cap altre, aixecà a Vicenza un hospital més gran i els Vicenstins seguint l'exemple del Sant visitaven i servien els pobres malalts que ell tant estimava.

El bon aroma que espargia per tot arreu aquest nou Oratori de la divina Amor, va moure els germans de Sant Siro de Verona a afiliar-se a n'els de Vicenza. Sant Gaietà va partit tot d'una

cap a Verona i allà, amb dos confreres dels més antics, va arreglar l'incorporació es feu dia 10 de juliol de 1519. Ell les va compondre les regles, i gràcies a les seves plàtiques i a n'els seus bons consells, aquella reunió donà en breu temps fruits abundosos de pietat cristiana.

Cinc mesos hi va estar encara a Verona. Durant aquest temps preparà els Veronesos per les envestides de l'hergia luterana i treballà en la reforma de les seves costums bastant decaïgudes a causa de la llarga ausència del seu Pastor. Hi fundà també un hospital pels seus benvolguts malalts i els Veronesos seguint el seu exemple prest es distingiren per les seves obres de misericòrdia. Mentres tant, quan ell més gosava de veure que a l'Oratori de Sant Siro i per tota la ciutat de Verona creixia vigorosa la flamarada de caritat que hi havia encesa, Déu Nostre Senyor el cridà a Venècia per escampar-hi també els prodigis del zel apostòlic.

La seva presència augmentà molt la bona fama que ja tenien d'ell. Tot d'una que arribà, es posà a fer obres de caritat. Distribuïa llimosnes, visitava els presos, amb els seus doblers comprava la llibertat dels qui estaven tancats per deutes, rescatava qualque esclau i anava a les galeres per predicar a n'aquells desgraciats remadors. També als pobres malalts que eren la delícia especial del seu cor, participaren de les obres benèfiques de la seva caritat. A despeses seves va engrandir l'hospital de Venècia, li donà un nou reglament i procurà la seva execució. Va fundà també l'Església d'aquell mateix hospital l'Oratori de la divina Amor, animant els confreres a servir a n'els malalts. Sense pendre gens de descans va moure la guerra a l'hergia luterana, fent veure a tothom els seus enganys i recomenat a n'els Venecians la subjecció a n'el Papa tan atacat per l'Heresia Luterana.

CAPÍTOL III

Sant Gaietà en temps de la pesta de Roma. Forma el projecte de fundar una nova Ordre religiosa.

Obedient Sant Gaietà a la veu del seu Director, abandonà la ciutat de Venècia i prengué altre volta el camí de Roma. Allà hi trobà tot d'una la seva caritat un camp ben ample per sacrificar-se en bé dels seus germans. La pesta s'havia estesa aleshores per la Ciutat Santa. Compatint-se el Sant dels pobres empestats, amb un amor que no tenia por a la mateixa mort volgué viure entre ells per socórrer millor les seves necessitats. Anava molt sovint als hospitals, visitava les cases dels ferits d'aquella epidèmia, i servint-los a tots amb gran humildat, els confortava i ajudava a morir bé sense mai desmerèixer.

Els Romans estaven admirats de veure com un home tot sol podia atendre a tantes coses. A n'aquella ocasió li feien molta pena les grans necessitats del poble i més encara la poca voluntat del Clero, i sempre estava pregant a Déu Nostre Senyor que l'inspiràs de quins medis s'havia de valer per començar la desitjada reforma dels Ministres de l'Església de Jesucrist.

Va escoltar el Senyor les seves pregàries. Guiat per la mà de Déu, comunicà els seus projectes al seu amic D. Bonifaci de Cola, confrere de l'Oratori de la divina Amor qui s'oferrí tot d'una per company seu. Després Monsenyor Pere Juan Carafa, Bisbe de Teati i confrere també de la divina Amor, demanà a Sant Gaietà i obtení poder per pendre part a una obra que ell mateix ideava. S'hi va afegir un altre confrere del mateix Oratori, D. Pau Consilieri. Aquests insignes personatges inflamats del mateix esperit de Sant Gaietà foren els qui posaren la primera pedra del Ordre Clèrics regulars. ■

Esports

Tomeu Bauçà Frontera

Bon dia amics com anam, ja hem passat dos mesos que s'activitat esportiva no ha estat de lo més moguda si bé ha contat amb un acte molt puntual com es tradicional TROFEU PASCUA ARIANY que com cada any per a Pasqua torna a fer-mos companyia quasi bé tot es dia, ja que encara que sa carrera només sia durant s'horabaixa tot lo dia se pot sentir es truiet que duu una carrera d'aquestes característiques, hem de començar dient que el Trofeu va esser organitzat brillantment un altre any per el CC Ariany i patrocinat per el CIM endemés de ses col.laboracions particulars. El primer sector de la carrera dels sub 23 i dels élitls va obrir es programa, el 92 participants havien de recórrer 101 kilòmetres, destacant sa pujada d'Orient. En es cap de dalt passava es primer en Tolo Macias (B. Ca'n Nadal) seguit per en Mercadal i en Clamor que desgraciadament va caure a sa darrera curva.

Sa carrera es va decidir en el pla, on es grup capdavanter se va anar esfondrant, a sa línia de meta la van afrontar en solitari tres corredors :el rus Kodanipork, Dols i Tulkki acabant per aquest ordre sa carrera.

En es segon sector que eren 25 voltes al circuit urbà (i vaja quin circuit perque si no ho heu provat mai se val la pena només per sebre lo que pateixen aquests corredors) va comptar amb 37 participants (els millors classificats del primer sector).

Toni Pujol i Toni Bon varen esser els dos ciclistes més actius, a ells se'ls varen ajuntar n'Alzamora i en Kopanipork del mateix equip i que defensaven causes comuns.

Però al final va esser n'Alzamora que en Dues darreres voltes portentoses, no va tenir cap dificultat per imposar-se en es segon sector, quedant sa clacificació general de sa carrera

de sa següent manera: Kopanipork, Jaume Dols i Jani Tulkki va esser es tercer.

Es temps que se disputava es primer sector es varen disputar ses pertinents carreres dels més joves començant per els alevins que varen tenir com a guanyador en Bartomeu Cardell, després se varen disputar ses carreres de infantils i cadets essent els respectius guanyadors en Miquel Caldentey i en Miquel Rubert, ja per acabar se va disputar una emocionant carrera de Juvenils que va tenir un clar dominador demostrant que l'any que ve pot donar un gran bot als d'élit aquest va esser en Toni Colom.

Per aparcar ja ses bicicletes i tal vegada lo únic trist que te aquesta diada de Pasqua es no haver pogut aplaudir a cap dels nostres encara que jo esper en properes proves poder disfrutar vegent correr ciclistes d'Ariany, abans d'acabar només felicitar un cop més a s'Organització i esperar que l'any que ve vagi al manco igual de bé que aquest any.

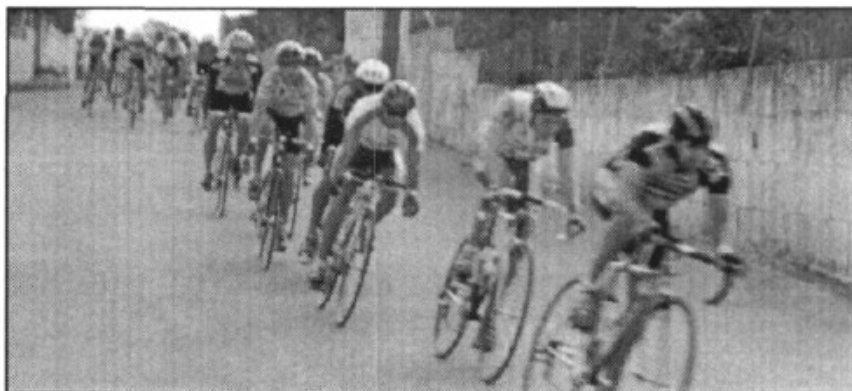
Ja canviant d'esport passarem a parlar de Futbol ja que com tots els que seguiu més a l'Ariany vos heu pogut donar conte que esteim fent tal vegada una de ses segones voltes més interessants de tota s'història del nostre club, recordem que en aquesta segona temporada a segona regional han estat molts els entrebanes que hem tengut ja que ha estat una temporada bastant negra en es capítol de lesions i que endemés han vengut en moments molt puntuals, però que grà-

cies en l'encert dels fitxatges de darrera hora i que estan donant un resultat més que positius, recordem que a sa primera volta se varen aconseguir disset punts, els mateixos que en sa mitat de sa segona volta, només s'han perdut 4 partits se n'han empatats dos i se n'han guanyat cinc més i a equips com el Mariense (que sempre te dona una satisfacció especial i a més de sa manera que com se va fer, ja que va esser un dels derbis més intensos dels darrers anys, ja que va tenir de tot espulsions, gols, un penalt en el darrer minut del partit i que va aturar el porter de l'Ariany i també altres coses...), al Valldemossa també dins ca seva i sobretot el partit contra el Lluçmajor (que com tots sabeu es un equip emblemàtic, ja que és un equip que té categories superiors i sempre solen esser equips molt perillosos) que va esser una bojeria total ja que se va guanyar per sis gols a dos i jugant un futbol de categoria superior, (l'última que jo no ho vaig poder veure per forces majors).

També hem de significar que l'equip de Penyes ha començat sa segona volta encara que no es ben bé sa segona volta ja que es pot dir que han començat una altre vegada de bell nou.

Bé i com que ja he parlat massa per avui, deixarem coses per es mes que ve, supós que m'he deixat moltes de coses però no vos preocupeu que tot sortirà.■

Fotog.:Joan Ferrer

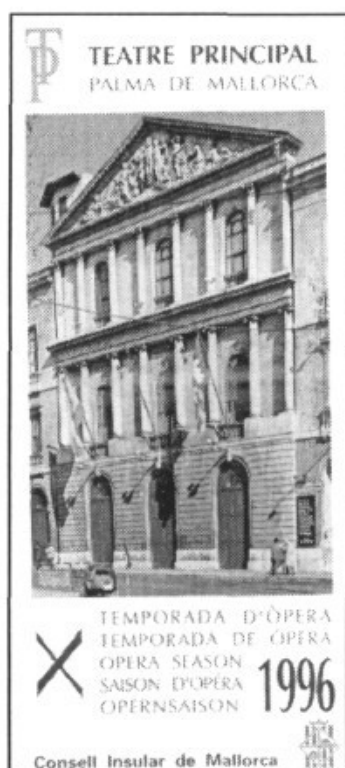

El Teatre Principal, activitats i programa

X Temporada d'òpera "La flauta màgica"

«La flauta màgica» és una de les tres òperes que es representaren en el teatre Principal de Palma, dins la X temporada d'òpera, la direcció escènica va córrer a càrrec de Stefano Poda, la direcció musical era de Friederich Haider, i estava interpretada per Josep Bros, Richard Bernstein, Scott Wilde, Teresa Verdera, Milagros Amador, juntament amb el cor del Teatre Principal i l'Orquestra Simfònica de Balears.

La interpretació va ser excepcional, tant el que fa referència al cant com a la escenografia, en el paper de Tamino hi havia Josep Bros, a Papageno l'interpretava Richard Bernstein, Teresa Verdera interpretava a Pamina, Milagros Poblador interpretava a la reina de la nit, Scott Wilde interpretava a Sarastro. ■

Objectius i programació 1996-1997

TEATRE PRINCIPAL
PALMA DE MALLORCA

Les línies d'actuació del Teatre Principal es poden resumir en tres punts:

- Primar la qualitat amb espectacles de reconegut prestigi.
- Prioritzar el teatre en català.
- Potenciar les produccions pròpies intentant donar-les un màxim de qualitat.

Un dels objectius principals és apropar el Teatre Principal als mallorquins, que sigui un referent cultural de primer ordre, ha d'esser una eina d'importància cabdal en la recuperació i normalització de la nostra llengua. Aquest apropament a la societat passa necessàriament per obrir les portes del Teatre a les companyies de Mallorca, afavorint la seva inclusió en la programació del Teatre.

PROGRAMACIÓ 1996

Del 15 de març al 12 de maig: X Temporada d'òpera

Del 16 al 26 de maig: «El Llibre de les Bèsties» de Ramón Llull a càrrec de Els Comediants.

Del 28 de maig al 9 de juny: «El Cadàver» de Miquel López Crespí a càrrec del grup Taula Rodona.

Dia 1 de juny: «Raimon en concert» acompanyat de 4 músics.

Del 10 al 16 de juny: teatre de Bunyola; muntatge i esquetxos de diversos autors.

TEMPORADA 96/97

Un conjunt de raons tècniques han fet que la propera temporada d'òpera es faci al llarg dels mesos de Novembre 96, març 97, i maig 97. Els motius d'aquest canvi en la programació de la temporada operística han estat: la facilitat per a l'orquestra, facilitats

Consell Insular
de Mallorca

per als Cors i sobre tot per a poder diversificar l'oferta de teatre en altres àmbits com el teatre, la dansa, i altres manifestacions artístiques i culturals.

PROJECTES EN PREPARACIÓ

«Don Pasquale» de Donizatti (contractació a Còrdova)

«Don carlo» de Verdi (producció pròpia)

«Un Ballo in Maschera» (co-producció)

Òpera per a estudiants (a determinar)

Concert (a determinar)

Produccions pròpies

«La Dida» de Llorenç Galmés

«Faust» de Llorenç Villalonga

«Un regne enmig del mar» de Guillem d'Efak

CONTRACTACIONS

Estam en contacte amb diverses companyies:

- Companyia Nacional de Teatro Clásico

- Teatre Lliure

- Producció Centre Dramàtic de Catalunya «Sweeney Todd», amb Constantino Romero. Direcció escènica de Mario Gas.

Contractació Xesc Forteza

CONCERTS I ALTRES ACTIVITATS A DETERMINAR.

Actes culturals diversos

- Encontre de compositors

- Congrés Internacional de Rondaística. ■

Passatemps

Biel Tovell

TEST CULTURAL

Com supòs ja sabeu, enguany es commemora que fa 100 anys es publicaren les «Rondaies Mallorquines». Per commemorar tal aconeximent, es duren a terme al llarg de tot l'any una sèrie de manifestacions culturals així com publicacions de la vida i obra de l'autor de les mateixes.

I nosaltres, ja començarem amb aquest test per veure com anam de coneixements damunt aquesta obra capital de la literatura mallorquina.

1.- Les «Rondaies Mallorquines», foren publicades per en «Jordi d'es Racó». Sabries dir a quin autor pertanyia aquest pseudònim?

- Mossèn Antoni Mª Alcover
- Joan Alcover
- Salvador Galmés
- Miquel Costa i Llobera

2.- Sabries dir de quants volums està formada la col·lecció completa de les rondaies?

- 35
- 12
- 24
- 50

3.- Els 24 volums, recollen una quantitat determinada de rondaies, sabries dir quantes?

- 450
- 325
- 270
- 125

4.- A quin poble va nèixer Mossèn Antoni Mª Alcover?

- Santanyí
- Artà
- Manacor
- Andratx

5.- Mossèn Alcover, va venir en diverses ocasions al nostre poble i així queda reflexat als arxius parroquials. Per tal motiu, D. Mateu Amorós, un enamorat de la seva obra va fer instal·lar una placa commemorativa a la façana de l'església d'Ariany. Sabries dir a quin any es va col·locar?

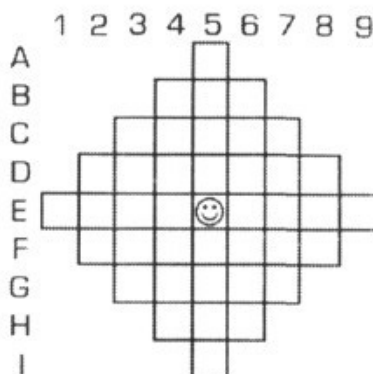
- 1969

- 1982
- 1965
- 1974

LLETRES CREUADES

Horizontals: A) Símbol químic del sofre. B) Massa d'aigua salada que cobreix una gran part de la superfície de la terra. C) Està un au damunt els ous per donarlos calor necessària per al desenvolupament de l'embrió i per la naixença dels pollets. D) Instrument que consisteix en una fulla llarguera, generalment d'acer amb una vora afilada, proveït d'un mànec i que serveix per tallar. E) Què fa el nombre de sis. Nom d'un arbre oriental del qual procedeix la fusta dita banús. F) Substància resinosa aromàtica que flueix de certs arbusts dels gèneres cistus. G) Tercera persona singular present indicatiu del verb remetre. H) Expulsió sobtada i generalment sonora, de gassos de l'estómac per la boca. I) Consonant.

Verticals: 1) La mateixa que A. 2) President d'un equip de futbol de la primera divisió espanyola que no es caracteritza precisament pels seus bons modals. 3) Unir en matrimoni. 4) Bossa on es porta les monedes. 5) Que posseeix la ciència; que té coneixements molt vastos. Inclinaió de la voluntat qualcú o a qualca cosa. 6) Rave petit. 7) Escrit signat en que es declara haver rebut d'algú alguna cosa. 8) Present indicatiu del verb temer. 9) Consonant.

PENSAMENTS

- La mesura de l'amor, és estimar sense mesura. (Sant Agustí)
- Qui té motiu per viure, és capaç de soportar com fer-ho. (Frankl)
- Cada nou amic que guanyam en la carrera de la vida, ens perfecciona i enriqueix. (Unamuno)
- Les solucions, no depenen dels punts de vista, sino de la naturalesa dels problemes. (Antonio Verdú)

REFRANYER POPULAR

- Març ventós,
Abril plujós,
i Maig humit,
fan el pagès ric.
- El Març té trenta-un dies i tres centes fasomies.
- A bon pagès per Sant Jordi, ja sap lo que farà s'ordi.
- No diguis hivern passat, que Sant Jordi no hagi estat. ■

Solucions als passatemps

Test cultural

- 1.- Mossèn Antoni Mª Alcover.
- 2.- 24
- 3.- 270
- 4.- Manacor
- 5.- 1982

Lletres creuades

- Horizontals: A) S. B) Mar. C) Covar. D) Ganivet. E) Sisè. Eben. F) Làdanum. G) Remet. H) Rot. I) R.
- Verticals: 1) S. 2) Gil. 3) Casar. 4) Moneder. 5) Savi. Amor. 6) Ravenet. 7) Rebut. 8) Tem. 9) N

Josep Mascaró Pasarius, Medalla d'Or de la CAIB 1996

Associació de Premsa Forana de Mallorca

A proposta del president del Govern Balear, l'executiu aprovà dia 15 de febrer passat la concessió de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma a Josep Mascaró Pasarius pels seus mereixements intel·lectuals, d'investigació i salvaguarda de la toponímia de les Illes Balears, i per la contribució dels seus treballs a la defensa, catagolació i concreció del llegat arqueològic de les nostres Illes.

Josep Mascaró Pasarius, nat a Alaior (Menorca) l'any 1923, està considerat com una de les principals autoritats en el camp de l'investigació arqueològica i toponímica de les illes Balears.

De formació autodidacta, Mascaró Pasarius ha duit a terme una important labor investigadora tant a Mallorca com a Menorca. La seva incansable recerca li ha permès descobrir gravats rupestres, dòlmens, pujols fortificats i redutes prehistòrics costaners, així com

restes de noves taules.

La seva obra intel·lectual ha aportat a la cultura de les nostres illes importantíssims repertoris complets, inventaris, catàlegs i sistematitzacions taxonòmiques d'un valor cultural incalculable. De la seva obra ingent, Mascaró Pasarius destaca el Corpus de toponímia de Mallorca i el Mapa General de Mallorca, obres a les quals va dedicar deu anys de la seva vida. El professor Lluís Pericot s'ha referit a l'investigador menorquí amb les paraules següents: «Les seves ambiciosos empreses ens espanten pel treball monumental que suposen». Pere Fullana, director executiu de la Gran Enciclopèdia de Mallorca ha dit sobre Mascaró Pasarius que «el seu gran mèrit ha estat la tenacitat i la capacitat de lluita en una època difícil per a la nostra cultura». Francesc de Borja Moll, un altre menorquí il·lustre i polifacètic, va afirmar que «el Corpus de toponímia, com

abans el Mapa General de Mallorca, ha nascut sota els millors auspicis, ja que ha tengut la gràcia d'interessar tota classe de persones».

Són nombrosos els premis que Mascaró Pasarius ha guanyat al llarg de la seva vida. En destacam el Jaume I d'investigació de l'Institut d'Estudis Catalans, aconseguit en dues ocasions en 1957 i 1983; el Ciutat de Palma (1962); el Josep Puig i Cadafalch d'Arqueologia (1964); el Joan Ramis i Ramis de l'Ateneu de Maó (1968); el d'Arqueologia Balear Luis R. Amorós (1972) i el Sanchis Guarnier (1989).

Mascaró Pasarius és actualment membre de la Real Academia de la Historia y de las Bellas Artes de San Fernando amb seu a Madrid, de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià de Palma i també de l'Institut Menorquí d'Estudis.

Josep Mascaró Pasarius, Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 1996. ■

Visita dels Marquesos a Ariany, era l'any 1967

Vista de la Plaça de sa Creu el dia que els Marquesos varen venir com podeu veure ha canviat un poc, es poden veure les cases de s'Auberg al fons, antigues cases del Marquesat, com també es poden veure un poc els majestuosos pins de la Plaça de l'església. Devora la Creu es pot veure com la banda de música intepretava una peça.

Sa farola

- A on vas tan empimpollada?
- Idò mira, volia anar a fira a Sineu.

- Jo fa molt de temps que no hi vaig, ja he perdut s'humor, menos mal que s'homo hi va i me duu un siurell.

- I què has de fotre un siurell, encara fos una greixonera!

- Punyetes, per decorar, això és sa tradició, que no has sentit contar mai que un temps quan hi anaven sempre venien per lo menos amb un siurell, i quan eren per devers Son Ponset, tots es posaven a siular perquè sabessin que venien de fira.

- Lo que jo no sé és com tots es pobles tenen fira i noltros mos hem de conformar amb so mercat des dijous.

- I gràcies, perquè un temps ni això teníem, endemés de què vols que la facin, o qui l'ha de moure?

- Fotre, s'Ajuntament!!! i qui l'ha de fer?, no són es qui tenen es duros, idò què paguin!

- Ja hi som!, te torbaves a parlar-ne.

- Idò ja me diràs! què hem de ser noltros que mos hem de posar al «frente»?

- Jo no ho sé, però trob que ja fan moltes coses

- Qui?

- Es de s'Ajuntament

- Diguès què fan?

- Anaren a n'es funeral d'es Marquès, es divendres Sant du-gueren es ciri a sa «porfessor» i es dia de Pasco varen anar a «s'Encuentro», què trobes que ja no n'hi ha abastament?

- Requaranta Bet putes! quina feina, per això serveix qualsevol!

- Idò què vols més?

- Obres, vull jo, obres!!! Fa 3 ò 4 anys que tenen es Local i està igual, sentim parlar de sa plaça de s'Auberg i encara no hi ha ni es fonaments, sa meitat de plaques d'es carrers estan per enterra, ses rajoles de sa Plaça han baldufat, es Pou Bo no sé quants d'anys fa que està començat, es cementeri està sense acabar, no hi ha senyals de tràfic per cap cantó, tots es pobles tenen es punt verd menos noltros, ses moreres sense bancs per seure, i jo que vols que et digui, no sé com està tan embambada amb aquest ajuntament.

- Deus haver quedat ben a ple, has fet tremolar més sa terra amb aquesta lletania que es «terremòtol» de s'altre dia.

- I ara què putes dius de «terremòtols»?

- O no t'en temeres?

- No, i quan va ser?

No sé quin dia era, però era a trenc d'auba i vaig sentir com una remor fonda...

- De pardala, devia ser un pet d'es teu homo!

- No fotre, es vidres i tot tremolaren, i un bon susto que m'en vaig dur. Els diaris i tot en parlaren.

- No les pots escoltar, per vendre són capaços d'inventar-se ses notícies.

- Bé i què hem d'anar a discutir, si ho vols creure ho creus i si no, no.

- De lo que me vaig tèmer va esser d'es foc que hi va haver a n'es carrer Esperança, me vaig aixecar a fer un roi i vaig sentir molt de renou de cotxes i per avall s'ha dit a veure trui.

- T'assegur que va ser una bona feta.

- Però, i què va passar?

- És un misteri, res xum xum.

- Sí, parla d'altres coses, perquè això ni mos ve ni mos va.

- I ara que me ve a sa memòria, no et vaig veure a n'es funeral des Marquès.

- No, idò hi vaig anar, perquè encara que no el conegués, el tenia com si fos de sa família, no sortia informació seva que no la llegís, endemés quan deia que era es Marquès d'Ariany me sentia molt identificada, amb una paraula, me va saber molt de greu.

- Ja t'ha tornat sortir sa vena noble, a jo me va saber més greu quan sa va morir n'Encarna, almanco m'entretenia tot s'hora-baixa.

- Valdria més t'entretenguessis amb altres coses.

- I què vols que faci a sa meva edat?

- Anar a cercar espàrecs, caragols o a caminar, que no fa mal a ningú i a sa nostra edat ja va bé.

- Sí, es metge m'ho ha recomenat per es reuma.

- Ara que es dia s'allarga hi podem començar a anar

- Sí, porque a jo tota sola no me fa gaire gràcia.

- Idò podem començar en voler, bé m'en vaig perquè sinó arribaré a Sineu a misses dites.

- Bé, ja me duràs un siurell, jas vint duros!

- Serà magre!!!■